

Speranța moare ultima...

Poveste sau realitate ?

Poveste, pentru unii, sau realitate pentru alții. Iată ce înseamnă Uniunea Europeană pentru poporul român. În timp ce unii se gândesc cu groază la 2007, anul în care România ar trebui să adere la Uniunea Europeană, iar alții susțin cu tărie acest pas, există persoane care nici măcar nu au habar de ceea ce înseamnă UE, deci nici nu se mai pune în discuție dacă cunoscut dezavantajele sau avantajele integrării...

Poate acest fapt pare uluitor pentru unii, având în vedere că tema a fost amplu mediatizată de către autorități și mass-media deopotrivă. Deasemenea, a devenit subiectul principal de discuție prin școli, licee, facultăți, întreprinderi, etc. Și totuși, oameni care nu au habar de aceste noțiuni există și, din nefericire, numărul lor este destul de mare. Aceștia sunt, îndeosebi, oameni simpli din mediul rural sau chiar locuitorii ai orașelor mici și mijlocii. Mai îngrijorător este faptul că populația rurală constituie aproape 50% din populația țării. Deci jumătate din numărul total de români nu știu ce înseamnă Uniunea Europeană !

Paradoxal, conform ultimelor sondaje de opinie, aproape toți românii sunt de acord cu aderarea țării la Uniune și consideră acest fenomen foarte pozitiv. Dar știu ei oare care sunt avantajele și dezavantajele acestui pas? Cunosce ei faptul că ar putea rămâne șomeri? Că micile lor buticuri și magazine vor fi, cel mai sigur, închise?

Dacă întrebi guvernul sau autoritățile locale despre programele de informare a populației pe care le-au desfășurat, pe care trebuiau să le desfășoare sau cum au încercat să ajute populația să înțeleagă mai bine fenomenul, îți vor arăta câteva broșuri, cu puține poze și cu mult text. Text, care, de obicei, este scris prea formal, cu termeni pe care oamenii de rând nu îi cunosc.

Firesc ar fi ca lucrurile esențiale să fie explicate simplu, fără prea multă filosofie. De exemplu, avantajele și dezavantajele ar trebui prezentate "în oglindă". Astfel, pe de-o parte, avantaje, precum viitoarea transformare a economiei de piață într-una puternică sau modernizarea infrastructurii care va duce la drumuri mai bune, un mediu mai curat și sănătos și la un transport mai modern și mai eficient; creșterea nivelului de trai, un nivel mai bun al sistemului sanitar, al educației, iar salariile, în viitor, vor suferi o oarecare creștere; România va beneficia de cele patru libertăți economice fundamentale ale Uniunii: libera deplasare a forței de muncă, a bunurilor, a serviciilor și a capitalului în spațiul Uniunii Europene.

În contraponderare, ar trebui înfățișate dezavantajele cum ar fi creșterea bruscă a prețurilor datorată alinierii la standardele internaționale. Economia țării va trebui și ea aliniată la aceste standarde, deci rata șomajului va crește, deoarece noi va trebui să le corespundem: foarte multe întreprinderi mici și mijlocii vor da, în consecință, faliment. Desigur, va trebui să ne aliniem legislația la cea comunitară și să ne consolidăm instituțiile statului pentru a și putea realiza acest lucru.

Dar problema este ce va înțelege omul simplu de la țară din toată broșura? Adevărul este că mai nimic. Atunci de ce să ne mai mirăm că aproape 50% din populația țării nu are habar de ceea ce înseamnă Uniunea Europeană?!

Mai rău, cum oamenii văd că autoritățile nu își dau interesul în a-i ajuta să înțeleagă fenomenul, la rîndul lor devin reticenți și nepăsători la ceea ce se întâmplă în jur. Fără să conștientizeze că nepăsarea îi va costa mult deoarece ei vor fi primii afectați. Uniunea vine cu legi noi, cu standarde mult mai ridicate în toate domeniile, iar cine nu corespunde, va fi scos de pe piață.

Ce se va întâmpla atunci cu ei ? Cum își vor mai câștiga ei existența?

Răspunsul la întrebare va veni, din păcate, într-un mod destul dur, abia în 2007, dacă autoritățile și guvernul nu se decid să se implice mai mult în informarea populației rurale. Totuși, aceasta reprezintă aproape jumătate din populația țării!

Tot ce ne rămâne de făcut este să stăm și să așteptăm câteva campanii de promovare făcute mai pe înțelesul oamenilor, cu promotori instruiți, care să se întâlnească personal cu locuitorii de la sate și să-i ajute să înțeleagă ceea ce se va întâmpla în următorii doi-trei ani.

Din păcate, ca toate așteptările din țara asta, ele sunt inutile și de foarte lungă durată, deoarece șanse de soluționare sunt, ca de obicei, puține. Dar, cum spune o vorbă din popor, „speranța moare ultima” !...

NATALIA Sorina MATEI

Liceul „William Shakespeare” Timisoara

Mai bine de acasă...

Afaceri rurale

O întrebare foarte simplă: câte afaceri vor rezista după integrarea României în Uniunea Europeană? În satul Românești din județul Timiș nici o investiție autohtonă nu îndeplinește condițiile de integrare. Ce se va întâmpla, nimeni nu știe.

Din curiozitate gazetărească, aflându-ne în satul Românești din județul Timiș, ne-am decis să interviuăm patronii celor trei localuri existente. Vroiam să aflăm cum se pot pune bazele unei afaceri de acest gen, precum și secretul de a o face să meargă bine.

Am pus mâna pe reportofon și am pornit cu elan înspre sat, ținta noastră fiind obținerea interviurilor cu patronii acestor localuri, două dintre acestea fiind administrate de aceeași persoană. Prima informație obținută, a fost că două din aceste locuri sunt moșteniri de familie, iar al treilea a fost înființat ca urmare a închiderii fabricii de sticlă de la Tomești, oamenii având nevoie de un job pentru câștigarea pâinii.

Anul 1991 a fost anul când s-a deschis primul local, acesta fiind doar un bar. Nu părea să se bucure de o prea bogată clientelă, așa că a fost extins, înființându-se, în aceeași încăpere și o alimentară bine aprovizionată. Această extindere a fost benefică pentru săteni, astfel le-au fost puse la dispoziție mai multe produse, comerțul începând să avanseze și în Românești.

De atunci până în momentul de față și celelalte două localuri au evoluat, unul dintre ele beneficiind și de o terasă, iar celelalte fiind deosebit deosebit deosebit păstrează imaginea magazinelor din perioada comunistă.

La fel ca întotdeauna, o problemă arzătoare este obținerea autorizațiilor de funcționare, deoarece implică foarte multe drumuri și semnături. Desigur că acesta este doar începutul firului poveștii. După ce respectiva afacere are undă verde de funcționare, apare o altă problemă, care persistă mai tot timpul: aprovizionarea.

Cu toate aceste greutăți, și în mediul rural lucrurile se schimbă treptat. Simpla apariție a agenților comerciali en gros, care se deplasează ei cu produsele și ofertele în magazine, a simplificat munca patronilor locali. Orașele cele mai des frecventate pentru a aproviziona acest sat sunt Timișoara, Lugoj și Deva, de aici făcându-se aprovizionarea de cel puțin două ori pe săptămână.

Coșmarul acestor magazine, ca să îl numim așa, se consideră a fi controalele efectuate de Oficiul pentru Protecția Consumatorului (OPC), Garda de Mediu și Direcția pentru Sănătate. "Nu am avut și nici nu cred că vom avea rezultate demne de laudat în urma acestor verificări", afirmă unul dintre patroni. Foarte sinceri, aceștia au spus că de mult timp nu au mai avut probleme cum ar fi plângeri referitoare la calitatea produselor. Adaosurile comerciale sunt obișnuite, între 10 și 15% , cel mai bine vândute fiind alimentele.

Întrebând ce este esențial ca un magazin să fie bine văzut de populație, ni s-a răspuns că lucrul cel mai important este ca produsele să fie păstrate într-un loc foarte igienic. Deasemenea este nevoie ca produsele să fie cât mai proaspete, iar prețurile cât mai accesibile.

O problemă care frământă pe toată lumea este intrarea în Uniunea Europeană. Oamenii mărturisesc că le este frică de acel moment, deoarece localurile pe care le administrează nu corespund standardelor impuse și riscă să fie lichidate. Acest lucru se consideră a fi un semn de alarmă, fiind o problemă atât pentru ei cât și pentru săteni, cărora le va fi foarte greu să se aprovizioneze, în cazul în care nu apar alți investitori importanți în zonă.

O dovadă de pesimism a fost dată de către interprințatori, pentru că nici unul nu crede că acești investitori vor apărea aici. Cu toate acestea, ei menționează că își vor continua afacerea, dacă vor dispune de fondurile necesare.

Importantă este și părerea clienților în legătură cu magazinele din sat. Majoritatea sunt mulțumiți de ceea ce le este oferit, ei preferând să își facă cumpărăturile în sat. Sătenii spun că ar fi mai bine dacă ar exista mai multe magazine sau un market bine aprovizionat, cu prețuri convenabile. Însă, până atunci, știu să se mulțumească și cu strictul necesar pe care îl oferă magazinele deja existente. Poate că intrând în Europa, acestea vor dispărea. Oamenii se tem oarecum de acest lucru și spun că dacă va fi așa, mai bine să rămână așa cum sunt. Măcar astfel își pot procura cele necesare din imediata vecinătate...

LUCIAN ALEXANDRU TODORUȚ

Liceul „Ion Mincu” Timișoara

Pseudo realități

Armonia dintre generații

Ai crede că la sat, unde viața este precară, lipsită de plăcerile și confortul civilizației moderne, relațiile dintre părinți și copii sunt într-o stare destul de proastă, având în vedere faptul că tinerii au și mai multe lucruri de care să se plângă.

Venind dinspre Timișoara spre Românești, satul în care particip la prima sesiune de inițiere și instruire în jurnalism a Programului *Probitas 2005*, am avut prilejul de a observa un tablou în *degradé*, plin de contraste, specific României de azi. Un tablou în care luxul exorbitant și sărăcia lucie se amestecă, se întrepătrund, reflectându-se nemijlocit în starea de spirit și în mentalitatea oamenilor locului.

Plecând din marele oraș, sau din „buricul Pământului” - cum i se mai spune - și avansând înspre Lugoj și Făget, primul lucru observat a fost starea jalnică a infrastructurii: șosele “vălurite”, pline de gropi reparate în pripă, cărpi improvizat. Oamenii par plictisiți, cotropiți de necazuri și probleme. Oamenii, în majoritatea lor în vârstă, sau, oricum, trecuți de prima tinerețe.

Toate acestea pentru ca atunci când am ajuns în Românești să constat că aici tinerii sunt mai curând un vis frumos (dar apus!) al adulților, respectiv, al bătrânilor, care, în prezent (și, probabil, mulți ani de acum încolo, dacă nu chiar pentru totdeauna) monopolizează mica așezare. Satul este o mică așezare de deal, cu un număr de locuitori aproximativ la circa o mie de persoane. Unica stradă asfaltată e șoseaua care duce mai departe, către Tomești. În rest, ulițe nici măcar pietruite, pline de praf. Casele sărăcăcioase, mai curând neîngrijite și lipsite de acele elemente arhitecturale ce le pot personaliza, par mai degrabă construite după același principiu al improvizatiei, în funcție de necesitățile imediate și de posibilitățile financiare foarte mici ale proprietarilor.

Tinerii lipsesc aproape cu desăvârșire, ceea ce face ca oamenii să pară și mai bătrâni decît sunt. Lipsiți de cheful de viață, acționând mod automat, ca roboții, așteptând bucuriile de la Viața de Apoi.

Mă așteptam să văd altceva din partea unor locuitori la o aruncătură de băț de Munții Padeșului: oamenii de munte ar trebui să fie de viață, plini de energie, dinamici, voioși, așa cum sunt descriși în cărțile de literatură.

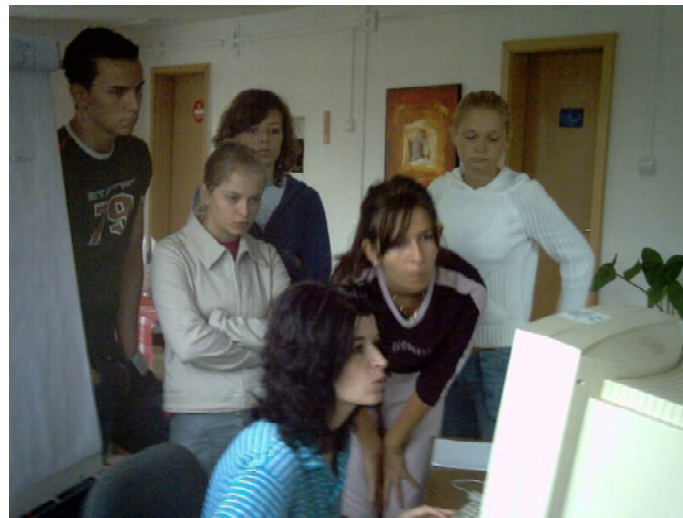
În urmă cu o zi, am luat-o la plimbare prin sat, căutând să găsesc ceva “forme de viață” cu care să am în comun măcar limba pe care o vorbesc.

Am întâlnit o bătrânică și am început s-o întreb diverse lucruri legate de viață și de copii, pentru ca, pe la sfârșitul “interviului”, să aud că dânsa nu avea copii și să ascult povestea vieții ei și cât era ea de “beceagă”!

Oamenilor de aici le lipsește comunicarea sau poate ajutorul din partea unor persoane capabile să-l ofere, judecând după modul în care își exprimă problemele în fața unor străini.

Am fost recunoscătoare, totuși, că printre altele a strecurat și faptul că îi place felul în care ne îmbrăcăm și, în general, tot în ceea ce ne privește pe noi, tinerii.

Mi-am continuat căutarea și, în sfârșit, soarele a apărut pe cer în momentul în care am văzut un tânăr care mergea agale pe ulițele satului. Din păcate, cerul s-a înnorat din nou atunci când acesta mi-a rețezat scurt întrebarea: “Ai un minut liber?”, spunând că nu are timp pentru așa ceva.

Am mers mai departe în gingașa-mi plimbare însoțită de sentimentul de groază că am ratat singurul element tânăr de aici, când am dat peste un alt tânăr, iar mai apoi am întâlnit două adolescente. Am reușit să dialoghez cât de cât cu ei, dar Am fost mai mult decât dezamăgită când am ascultat aceste interviuri înregistrate: mă așteptam ca niște oameni limitați de asemenea condiții existențiale precare cum numai aici am putut găsi, să aibă mai multe de zis, mai multe de obiectat, mai multe de reproșat, de revendicat. Însă, dimpotrivă ! Răspunsurile lor erau plate, monotone, reproduceau parcă una și aceeași lecție învățată pe de rost. Aceeași tristețe, aceeași lipsă de entuziasm, aceeași stare de necomunicare.

Ori ceea ce ei spuneau era o altă variantă a ceea se întâmplă, în realitate, cu ei (ceea ce e cel mai probabil pentru că nu e totul roz, în nici o familie, niciunde în lumea asta), ori a existat, poate, o anume reticență în fața reportofonului, ori, pur și simplu, din lenea de a dialoga, au răspuns formal, fals, la întrebările reporterului.

Cel mai trist este că glasul individualității a fost înghițit de glasul colectivității și toată lumea face și spune aceeași lucruri. Pare de groază, nu?

PATRICIA CARMEN CALAI

Liceul „William Shakespeare” Timișoara

Dincolo de supraviețuire

Apusul tradițiilor

Încă de când eram copil, părinții mei au încercat să mă crească în spiritul tradiției bănățene. Îmi amintesc că tata se supăra pe mine că nu vroiam să merg cu ei la nunți, unde era etalat stilul bănățean de a petrece: lăutari, dansatul în horă și multe altele asemenea. Deși părinții noștri vor să ne crească prin îmbinarea modernului cu tradiția, această combinație nu mai funcționează. Majoritatea oamenilor sunt de părere că orașul nu mai are nimic de oferit în privința tradiției, dar cine s-ar fi gândit că inclusiv satele, care afișează ostentativ tradiția, nu-și mai amintesc de ea?

Fiind în satul Românești de șase zile, am observat că oamenii trăiesc în trecut, dar nu mai vor să vorbească despre el. Când am ajuns aici, am fost convinsă că locuitorii abia așteaptă să vorbească despre lucrurile prin care se deosebesc de cei din alte sate, din alte localități de pe cuprinsul țării. Dar, în realitate, lucrurile au stat cu totul altfel: am primit răspunsuri de genul „nu mă interesează”, „nu am timp”, „nu mai țin minte”.

Românești este un sat cu un trecut plin de obiceiuri, după cum am aflat de la preotul localității, obiceiuri care au fost abandonate și pierdute.

Am reținut o frumoasă poveste despre tradițiile oamenilor din satul Românești, despre cum petreceau ei Crăciunul, Paștele și alte sărbători și evenimente de mare cinste.

Unul dintre cele mai ample obiceiuri se desfășoară iarna, în preajma Crăciunului. El constă în dansul fetelor nemăritate, fete care primesc „dube”. Obiceiul acesta se numește „*Dubele*”, iar băieții care doreau să devină *dubați* sau *dubași*, cum li se mai spune, trebuiau să urmeze un adevărat ritual de inițiere. De obicei feciorii care nu erau însurați sau care nu faceau armata deveneau *dubați*, *dubași* sau *călușari*.

Obiceiurile Paștelui sunt, în bună măsură, exlusive acestui sat. În Joia Mare, sătenii se duc cu Sfintele Paști (pâine și vin) la biserică unde, desigur, preotul săvârșește Liturgia și binecuvântează cu apă sfințită pâinea și vinul. Pe vremuri, se strângea građ din tot satul și se ducea la moara din sat, la măcinat, se puneau bani pentru cumpărarea vinului și a lumânărilor, iar sărbătoarea Paștilor era organizată de o singură familie, aflată la mare cinste.

În zilele noastre, acest obicei s-a pierdut. Acum fiecare se descurcă pe cont propriu. Copleșiți de griji și de nevoi, oamenii nu se mai ajută unii pe alții, viața lor devenind o luptă continuă pentru supraviețuire !

Printre puținele tradiții care se mai păstrează aproape intacte, se numără obiceiurile de înmormântare. Se pornește din casa omului mort, se slujesc colacii, iar preotul începe slujba. Când se scoate decedatul din casă, cineva din familia acestuia îl întîmpină cu o găină moartă, cu o farfurie cu apă și cu un știulete de porumb, pe care membrii familiei îl dau de pomană. Oamenii obișnuiesc să pună bani, batistă, lucruri personale ale decedatului în sicriu. În această regiune nu se face pomană după înmormântare, așa cum se întâmplă în alte zone ale țării.

Deși sătenii și-au pierdut în bună măsură tradițiile, ei continuă să se ghideze după unele superstiții. În ziua de opt iulie, zi de sărbătoare în Calendarul Ortodox cu numele de Sfântul Mucenic Procopie (sau Precup, cum zic sătenii), nimeni nu lucrează. Localnicii evită să iasă din casă pentru că, se zice, acest lucru e de rău augur. Se zice, de asemenea, că dacă lucrezi în această zi, vei fi lovit de un fulger. Tot în această zi sătenii merg de dimineață la cimitir și se îngrijesc de morminte. O altă superstiție e aceea de a nu ieși din casă în Postul Mare, în ziua cinstirii lui Haidu Sântoader, o sărbătoare a creștinilor. Este și sărbătoarea *Orapia*, care vine din limba maghiară, deoarece aici au fost maghiari pe vremuri. *Orapia* în maghiară înseamnă „Ziua Domnului”, iar în această zi, oamenii se roagă toată ziua și se odihnesc.

Dispariția tradițiilor ar trebui să ne dea de gândit. Prin ce ieșim noi în evidență ca popor? Printr-o economie mult mai slabă decât celelalte țări europene? Prin oameni care nu mai respectă nimic în ziua de astăzi? În străinătate așa suntem caracterizați, deși avem mai mult și mai multe de oferit. Dar pentru aceasta e nevoie de ochi larg deschiși, nu doar către ziua de mâine, dar și către cea de ieri...

NELA FLORINA TOMOIAGĂ

Liceul „William Shakespeare” Timișoara